

ÚŘAD PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Pplk. Sochora 27, 170 00 Praha 7
tel.: 234 665 111, fax: 234 665 444
posta@uouu.cz, www.uouu.cz

Čj. UOOU-01879/21-2
Vyřizuje: Mgr. Andrea Čermáková

Vážený pan
XXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXX

Praha 14. května 2021

Povinné testování žáků ve školách – sdělení

Vážený pane doktore,

Úřad pro ochranu osobních údajů (dále jen „ÚOOÚ“) obdržel dne 14. 4. 2021 Vaši stížnost související s povinným testováním žáků XXX. Konkrétně uvádíte, že jako rodič jste byl svědkem provedení testů jedné ze tříd. Sdělujete, že ve třídě byli též další rodiče, děti výsledek testu před spolužáky a ostatními sdělovaly a ukazovaly učitelce. V případě, že by byl test pozitivní, měl být žák odveden do izolační místnosti, v důsledku čehož by byli ostatní spolužáci informováni o výsledku testu, a tedy o zdravotním stavu dítěte. K tomu Vám sděluji následující:

Povinné testování žáků na přítomnost nákazy Covid-19 u dětí, žáků a studentů je stanoveno mimořádným opatřením Ministerstva zdravotnictví MZDR 14592/2021-3/MIN/KAN ze dne 6. 4. 2021 (dále jen „Opatření“). V jeho znění jsou stanoveny povinnosti pro školská zařízení za účelem umožnění prezenčního vzdělávání studentů. Opatření v bodě I. uvádí povinnost umožnit osobní přítomnost žáka a studenta na vzdělávání, pokud nemá příznaky onemocnění Covid-19 a podstoupil ve stanovené frekvenci testování na nákazu Covid-19. V bodě VI. pak Opatření dále obsahuje povinnost pro školská zařízení zajistit omezení osobní přítomnosti u vzdělávání žákům, kteří dva dny před nebo po provedení testu byly v jedné třídě nebo skupině s jiným žákem nebo vyučujícím, u kterého byl zjištěn pozitivní nález na přítomnost nákazy Covid-19 prostřednictvím antigenního testu.

Postup při samotném testování žáků na nákazu Covid-19 vychází z metodického pokynu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR (dále jen „MŠMT“). Pokud je výsledek pozitivní, žák je poslán do izolační místnosti, případně rovnou odchází ze školy, je-li žák či student zletilý nebo má-li nezletilý žák souhlas zákonného zástupce k samostatnému odchodu. Ne každý zásah do soukromí člověka je zpracováním jeho osobních údajů ve smyslu článku 4 bodu 2) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů). Jednání učitele

spočívající v odvedení žáka do izolační místnosti není zpracováním jeho osobních údajů. Dovodí-li ostatní žáci, že spolužák měl pozitivní test na nákazu Covid-19, byť je to pravděpodobné, nelze odvedení žáka učitelem posuzovat jako kvalifikované nakládání s jeho osobními údaji, a případně tak dovozovat porušení nařízení (EU) 2016/679.

Dochází-li v důsledku testování žáků ke zpracování osobních údajů dětí včetně údajů o zdravotním stavu, tzn. ke shromažďování údajů, vedení evidence o provedených testech a jejich výsledcích ve spojitosti s konkrétním dítětem, je škola povinna zachovávat veškeré zásady zpracování osobních údajů dle článku 5 nařízení (EU) 2016/679 včetně zásady důvěrnosti. Zpřístupňovat osobní údaje o pozitivním testu žáka je škola oprávněna, resp. povinna, příslušné krajské hygienické stanici, a to na základě zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů o ochraně veřejného zdraví. Dále se údaje dle pokynu MŠMT předávají mezi internátem, domovem mládeže, školní družinou, zařízením pro výkon ústavní a ochranné výchovy a zařízením pro preventivně výchovnou péči a školou. Sdělují se pochopitelně též zákonným zástupcům žáka. Anonymizované výsledky testování žáků se pak zasílají na základě Opatření ministerstva zdravotnictví do webové aplikace Covid Forms Application začleněné do systému Chytrá Karanténa. Dle pokynu MŠMT musí mít k údajím o výsledku testu konkrétního dítěte, žáka nebo studenta nebo jiné osoby podléhající testování přístup pouze pověření pracovníci školy, případně pověření pracovníci školského ubytovacího zařízení.

Jak je dále uváděno v metodickém pokynu MŠMT, zpracování osobních údajů, k němuž kterému dochází v souvislosti s testováním, je prováděno na základě zákona o ochraně veřejného zdraví, podle kterého bylo Opatření vydáno, a tedy v souladu s článkem 6 odst. 1 písm. c) nařízení (EU) 2016/679, neboť se jedná o nezbytné zpracování osobních údajů pro splnění právní povinnosti, která se na správce vztahuje. Vzhledem ke skutečnosti, že dle pokynu MŠMT jsou školy povinny vést evidenci prováděného testování obsahující též údaje o zdravotním stavu žáků, přičemž k takovému zpracování osobních údajů zvláštních kategorií je nutná další skutečnost upravená v článku 9 nařízení (EU) 2016/679, vyzval ÚOOÚ MŠMT k poskytnutí informací o takovém zpracování osobních údajů, které je školám uloženo, zejména ke sdělení právního důvodu a účelu zpracování.

Je vhodné též zmínit, že osoba, která se musí povinného testování účastnit za účelem umožnění prezenčního vzdělávání, má možnost podstoupit testování na nákazu Covid-19 mimo školské zařízení, jak je uvedeno v bodu II. Opatření.

V posuzovaném konkrétním případě jednání Základní školy a Základní umělecké školy Líbeznice se jeví možné pochybení při shromažďování osobních údajů školou v rámci sbírání informací o výsledku testů. Již v této fázi zpracování osobních údajů je správce povinen dodržovat veškeré zásady zpracování osobních údajů včetně zásady důvěrnosti. Tomu by měl odpovídat i průběh získávání výsledků testů od dětí za účelem jejich evidence. Pokud však výsledek testu dobrovolně sdělí ostatním přítomným samo dítě, nejedná se o porušení povinností správce (tj. školy) souvisejícími se zpracováním osobních údajů. Jelikož MŠMT nic bližšího k praktickému zapojení rodičů nestanoví, patří mezi povinnosti školy, aby vytvořila takové podmínky s ohledem na místní poměry, aby se eliminoval zásah do soukromí žáků.

S ohledem na právě uvedené možné pochybení školy byla tato ÚOOÚ upozorněna v souladu s článkem 58 odst. 1 písm. d) nařízení (EU) 2016/679 na povinnosti týkající se zabezpečení ochrany osobních údajů ve smyslu článku 5 odst. 1 písm. f) a článku 32 nařízení (EU) 2016/679 a vyzvána k přijetí opatření vedoucích k souladu zpracování osobních údajů s nařízením a zároveň požádána o vyjádření ve věci.

Otázku legality a legitimacy samotné povinnosti testovat děti, žáky a studenty na základě Opatření za účelem umožnění prezenční výuky lze rozporovat u příslušných soudů, v jejichž pravomoci je rozhodnout o jeho zrušení Opatření. ÚOOÚ není nadán kompetencí přezkoumávat a měnit rozsah či efektivitu uložených epidemiologických opatření. Pokud jsou povinnosti zpracování osobních údajů danému správci osobních údajů uloženy právním předpisem, jedná se o dovolené zpracování osobních údajů dle nařízení (EU) 2016/679. Jejich případné nedostatky nelze zhojit postupem dle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a pravomocemi svěřenými ÚOOÚ dle článku 58 nařízení (EU) 2016/679, tedy Vámi proponovaného zákazu testování u předmětné školy.

K výše uvedenému je nutno upozornit, že k otázce návrhu na zrušení mimořádného opatření č. j. MZDR 14592/2021-3/MIN/KAN se dne 7. května 2021 vyjádřil zamítavě Nejvyšší správní soud¹. Nejvyšší správní soud ve vztahu ke zpracování osobních údajů v rozsudku uvedl: *„Tvrdí-li navrhovatelka, že oddělení dítěte a jeho povinnost opustit školu v případě pozitivního testu je konkludentním sdělením informace o jeho zdravotním stavu, soud připomíná, že při provádění testování pochopitelně dochází ke zpracování zvláštní kategorie osobních údajů vypovídajících o zdravotním stavu (výsledek testu a datum jeho provedení). Vše se ovšem děje z důvodu veřejného zájmu v oblasti veřejného zdraví; základem pro zpracování osobních údajů je plnění právních povinností podle napadeného mimořádného opatření, přičemž obecné nařízení o ochraně osobních údajů – nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679, známé též jako „GDPR“ dle zkratky anglického názvu „General Data Protection Regulation“ – na takovou mimořádnou situaci pamatuje; viz čl. 9 odst. 2 písm. i) GDPR, dle kterého lze zpracovávat údaje o zdravotním stavu osob, jestliže je to nezbytné z důvodů veřejného zájmu v oblasti veřejného zdraví a ochrany před vážnými přeshraničnými zdravotními hrozbami.“*

Závěrem uvádím, že v návaznosti na přijaté reakce školy a MŠMT podnikne ÚOOÚ další případné kroky v rámci své dozorové pravomoci, o kterých budete informován.

S pozdravem

Mgr. Jana Nováková
vedoucí oddělení podnětů a stížností
(podepsáno elektronicky)

¹http://nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2021/0001_5Ao__2100065_20210506150653_20210507110015_prev edeno.pdf